

Gedragsregels ter preventie van seksuele intimidatie

(Aanvulling op de gedragsregels uit de gedragscode AGSI&D)

2019-2023

Gedragsregels 'Begrensd gedrag, naar gedragsregels op school'

Seksuele intimidatie is elke vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering in verbale, non-verbale of fysieke zin; opzettelijk of onopzettelijk, die door de persoon die het ondergaat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren.

De hier geformuleerde gedragsregels zijn richtlijnen voor personeelsleden waarmee seksuele intimidatie kan worden voorkomen. Zij geven de grenzen aan van het handelen. Ze fungeren als toetssteen voor het gedrag van personeelsleden en leerlingen in concrete situaties. Ze nodigen uit tot nadenken en discussiëren over het eigen handelen en dat van anderen binnen de school.

Naast een preventieve werking hebben deze gedragsregels ook een functie, indien personeelsleden een vermoeden hebben van ongewenst gedrag van een collega of leerling. Als er met elkaar regels zijn vastgesteld, kan iedereen daarop worden aangesproken.

Seksuele intimidatie kan voorkomen tussen (ex)leerlingen onderling, tussen (ex)personeelsleden onderling en tussen (ex)leerlingen en (ex)personeelsleden

Onder personeelsleden wordt verstaan: alle docenten en overige personeelsleden, inclusief vrijwillige medewerkers, (ex)leden van het bevoegd gezag en personen die anderszins deel uitmaken van de schoolgemeenschap

Onder leerlingen wordt verstaan: zowel meisjes en jongens als vrouwen en mannen.

De belangrijkste gedragsregel:
Iedereen binnen de school dient zich te onthouden van seksueel (machts)misbruik en seksuele intimidatie, zowel de personeelsleden als de leerlingen.

Seksuele intimidatie komt het meest voor in relaties waarin er sprake is van een machtsverschil. Dat machtsverschil kan te maken hebben met:

- leeftijd (volwassene tegenover kind),
- positie (docent tegenover leerling),
- getal (groep tegenover eenling).

Deze gedragsregels gelden voor alle personeelsleden binnen de school. Het toezien op de naleving van de gedragsregels is de verantwoordelijkheid van het personeelslid, niet van de leerling.

De verantwoordelijkheid van de docent en overige personeelsleden

De docent heeft niet alleen een docerende taak, maar heeft ook een (weliswaar gedeelde) opvoedkundige opdracht. De laatste taak is ook weggelegd voor andere personeelsleden en vrijwilligers. Het personeel is medeverantwoordelijk voor de veiligheid en het welzijn van de leerling en voor diens ontwikkeling naar zelfstandigheid. Daarbij moeten de persoonlijke grenzen van de leerling worden gerespecteerd en de grenzen van professioneel gedrag niet worden overschreden.

"Mag ik ze dan geen aai meer over hun bol geven?"

De omgang tussen mensen en het lichamelijk contact dat zich hierbij zou kunnen voordoen laten zich niet in detail regelen. Dat is ook niet de bedoeling van gedragsregels. Lichamelijk contact kan

functioneel zijn en een 'aai over de bol' motiverend en prettig. Aanrakingen en bijvoorbeeld het geven van complimentjes moeten geen taboe worden binnen de school.

Hoe te handelen bij overschrijding van de regels?

Het personeelslid moet zich realiseren dat hij een voorbeeldfunctie heeft. Als hij grensoverschrijdend gedrag signaleert, dient hij maatregelen te nemen. Wat zijn mogelijkheden?

- De betreffende persoon op zijn gedrag aanspreken en melding van dit gedrag maken bij de contactpersoon van de school en de directie van de school
- Zorgen voor (eerste) opvang van het slachtoffer.
- De persoon die het slachtoffer opvangt dient de vertrouwelijkheid van informatie van het slachtoffer en de betreffende situatie te respecteren en zal geen stappen ondernemen zonder toestemming van het slachtoffer (of diens ouders).
- Het slachtoffer wijzen op het bestaan van de contactpersoon binnen de school.
- De contactpersoon, coördinator of een lid van de schoolleiding kan in overleg met het slachtoffer de ouders informeren.
- De contactpersoon wijst het slachtoffer op het bestaan van de vertrouwenspersoon, de klachtencommissie en de vertrouwensinspecteur en wijst op de mogelijkheid een klacht in te dienen. De contactpersoon of vertrouwenspersoon verwijst het slachtoffer, indien nodig of gewenst, door naar andere instanties.
- Indien het vermoeden bestaat van een zedendelict, waarbij een minderjarige leerling is betrokken, is elk personeelslid verplicht hiervan bij de directie en het bevoegd gezag melding te maken.
- Bij een vermeend zedendelict, waarbij een minderjarige leerling is betrokken, is de directie/het bevoegd gezag verplicht – na overleg met de vertrouwensinspecteur – aangifte te doen bij politie of justitie.

Gedragsregels

1. Het personeelslid moet zorgen voor een omgeving en sfeer waarbinnen de leerling zich veilig voelt.
2. Het personeelslid onthoudt zich ervan de leerling te behandelen op een wijze die de leerling in zijn waardigheid aantast en verder in het privéleven van de leerling door te dringen dan nodig is voor het gezamenlijk gestelde doel. Het gaat erom dat het personeelslid niet onnodig indringt in het privéleven van de leerling. Bijvoorbeeld door er vragen over te stellen, afspraakjes te maken, te telefoneren of te chatten.
3. Het personeelslid onthoudt zich van elke vorm van seksueel (machts)misbruik of seksuele intimidatie tegenover de leerling.

Het personeelslid mag zijn specifieke situatie niet gebruiken voor doeleinden ten eigen nutte, die in strijd zijn met de verantwoordelijkheid voor de leerling of die de grenzen van de relatie overschrijden, zoals bijvoorbeeld:

- bevrediging van eigen seksuele en/of agressieve verlangens
- een seksueel/erotisch geladen sfeer scheppen
- met seksueel gedrag ingaan op verliefde gevoelens, seksuele verlangens of fantasieën van de leerling

- vormen van aanranding
- exhibitioneren

In de (professionele) relatie met de leerling kunnen bij zowel leerling als docent gevoelens ontstaan die zich niet verhouden met de relatie tot het lesgeven. Bijvoorbeeld verliefdheid. Seksuele handelingen en relaties tussen docenten/overige personeelsleden en leerlingen zijn bij wet verboden.

4. Seksuele handelingen en seksuele relaties tussen het personeelslid en de leerling van dezelfde school zijn onder geen beding goorloofd. Indien de leerling jonger dan 18 jaar is worden deze handelingen beschouwd als seksueel misdrijf.

5. Het personeelslid mag de leerling niet op zodanige wijze aanraken dat de leerling en/of het personeelslid deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard zal ervaren. Uitgangspunt is wat de leerling als seksueel intimiderend ervaart. Bijvoorbeeld:

- Bij begroeten of afscheid nemen te lang de hand vasthouden.
- Iemand naar je toe trekken om te kussen.
- Je tegen de leerling aandrukken.
- Andere ongewenste aanrakingen.
- Functionele aanrakingen zijn natuurlijk toegestaan.

6. Het personeelslid onthoudt zich van seksueel getinte verbale uitingen c.q. intimiteiten.

Hierbij kan gedacht worden aan:

- seksueel getinte opmerkingen en insinuaties, zoals grove taal en schuine moppen onder het mom van 'dat moet kunnen'.
- het stellen van niet functionele vragen over het seksleven van de leerling
- het stellen van niet functionele vragen over het lichamelijk welbevinden van de leerling

7. Het personeelslid zal tijdens (gym)lessen of schoolreizen gereserveerd en met respect omgaan met de leerling en de ruimten waarin de leerling zich bevindt, zoals kleed- of hotelkamer.

Gereserveerd en met respect omgaan met de leerling betekent bijvoorbeeld dat:

- het personeelslid en de leerling tijdens reizen zich niet alleen op één kamer bevinden
- de leerling bij voorkeur niet alleen thuis bij het personeelslid wordt ontvangen.
- met respect omgaan met de ruimten waarin de leerling zich bevindt, en niet zonder aankondiging een kleed- of hotelkamer betreden.

8. Het personeelslid heeft de plicht de leerling te beschermen tegen schade en (machts)misbruik als gevolg van seksuele intimidatie.

9. Het personeelslid zal de leerling geen (im)materiële vergoedingen geven met de kennelijke bedoeling tegenprestaties te vragen. Ook het personeelslid aanvaardt geen financiële vergoeding of geschenken van de leerling. Door vergoedingen dreigt de objectiviteit van het handelen van het personeelslid dan wel van de leerling in het gedrang komen. Hierdoor kan een voedingsbodem ontstaan voor seksuele intimidatie en seksueel misbruik.

10. Het personeelslid zal er actief op toezien dat deze regels worden nageleefd door iedereen die bij de leerling is betrokken. Indien hij gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze regels, zal hij de betreffende persoon daarop aanspreken.

11. In de gevallen waarin de gedragsregels niet (direct) voorzien, ligt het binnen de verantwoordelijkheid van het personeelslid in de geest hiervan te handelen